

प्रकरण क्र १.

भारतीय राज्यघटनेची निर्मिती

- भारतीय राज्यघटनेची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी
- घटना समिती
- भारतीय राज्यघटनेचा सरनामा
- भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये

भारतीय राज्यघटनेची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी :

- 1) मोर्ले-मिंटो सुधारणा कायदा (१९०९ चा इंडियन कौन्सिल ऍक्ट)
- 2) मॉटेग्यू - चेम्सफर्ड सुधारणा कायदा (१९१९)
- 3) १९३५ चा भारत प्रशासन कायदा
- 4) क्रिप्स योजना (१९४२)
- 5) कॅबिनेट मिशन योजना (त्रिमंत्री योजना)
- 6) भारतीय स्वातंत्र्याच्या कायदा (१९४७)
- 7) घटना समिती
- 8) घटनेची निर्मिती

भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये

1. लिखित व विस्तृत स्वरूपाची घटनां
2. अंशतः परिदृढ व अंशतः परिवर्तनीय राज्यघटना
3. संसदीय शासनप्रणाली
4. जनतेचे सार्वभौमत्व
5. मूलभूत हक्कांचा समावेश
6. राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे
7. केंद्रप्राबल्य संघराज्य
8. न्यायालयीन स्वातंत्र्य
9. धर्मनिरपेक्ष राज्य
10. एकेरी नागरिकत्व
11. प्रौढ मताधिकार
12. मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश